Vodař - údržba vodních toků (kód: 36-019-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
Týká se povolání: Vodař - údržba vodních toků
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci	2
Péče o břehové porosty	3
Údržba břehových opevnění a průtočnosti koryt	3
Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí	3
Doprava materiálu a uložení na místě zpracování	3
Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením	3
Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení	3
Řízení a obsluha drobné mechanizace	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.04.2021 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit obsah zákona o vodách a uvést související předpisy v platném znění	Ústní ověření
b) Vysvětlit jednotlivé vodohospodářské pojmy (vodní tok, povodí, koryto, stupeň, jez, přehrada, včetně navazujících objektů a zařízení, doprovodná zeleň, břehové porosty)	Ústní ověření
c) Číst projektovou dokumentaci (stavební, dopravní, vodohospodářskou)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Rozlišit dokumentaci a výkresy vodních děl, vysvětlit členění a úplnost dokumentace vodních děl	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit obsah zákona o odpadech a uvést související předpisy v platném znění	Ústní ověření
f) Vysvětlit obsah zákona o ochraně přírody a krajiny v platném znění	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o břehové porosty

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit pojem doba vegetačního klidu, rozpoznat základní dřeviny rostoucí kolem vodního toku (minimálně čtyři)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady nakládání se smýcenou zelení	Ústní ověření
c) Objasnit postupy při tzv. zvláštních případech těžby	Ústní ověření
d) Popsat nutnost a vlastní provádění nové výsadby	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba břehových opevnění a průtočnosti koryt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést údržbu vegetačního opevnění podle zadání	Praktické předvedení
b) Provést údržbu stavebního opevnění podle zadání	Praktické předvedení
c) Popsat způsoby odstraňování překážek průtočnosti z koryt toků	Ústní ověření
d) Popsat způsoby údržby a oprav opevnění ze dřeva a lomového kamene včetně gabionů	Ústní ověření
e) Vysvětlit zásady BOZP při práci s lomovým kamenem	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat typy malt a betonových směsí, vysvětlit vhodnost použití jednotlivých typů při stavbách a opravách na tocích	Ústní ověření
b) Připravit maltu podle zadání	Praktické předvedení
c) Připravit betonovou směs podle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Doprava materiálu a uložení na místě zpracování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vysvětlit postupy při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty, uvést zakázané postupy	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty	Ústní ověření
c) Vysvětlit a předvést signalizaci při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dopravit zadaný materiál (např. pro výrobu malty, údržbu břehových opevnění)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady bezpečné práce s elektrickým nářadím v mokrém prostředí	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP při práci s ručním nářadím a strojním zařízením	Ústní ověření
c) Pracovat s ručním nářadím a strojním zařízením podle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit způsoby nakládání s odstraněnými sedimenty a dalšími předměty, objasnit pojmy skládka a meziskládka	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP při čištění vodních děl a vodních toků	Ústní ověření
c) Provést pročištění části vodního díla nebo úseku vodního toku podle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha drobné mechanizace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést a popsat potřebná oprávnění pro obsluhu motorové pily, větších mechanizmů pro sekání trávy a malotraktoru	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP při řízení a obsluze drobné mechanizace	Ústní ověření
c) Předvést řízení a obsluhu malotraktoru	Praktické předvedení
d) Předvést obsluhu křovinořezu, sekačky a motorové pily	Praktické předvedení
e) Vysvětlit nutnost prokazatelného periodického proškolení obsluhy motorové pily, křovinořezu a elektrického nářadí	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.
Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (https://nsp.cz/jednotka-prace/vodar-udrzba-vodnich-toku).
Uchazeč si donese vlastní OOOP: pracovní oblek, rukavice, pracovní obuv, ochranu hlavy a sluchu a zraku, pro práci s motorovou pilou přilbu s ochranou sluchu a zraku, antivibrační rukavice, neprořeznou obuv a oblek s neprořeznými částmi.
Uchazeč bude seznámen s návody a obsluhou drobné mechanizace a zařízení souvisejících se zkouškou.

Hodnocení odborných kompetencí může být prováděno společně podle logických celků, kdy bude během praktického předvedení současně prováděno ústní ověření tak, aby bylo zřejmé, že uchazeč chápe celou problematiku v širších souvislostech s nezbytnými teoretickými základy. Ústní ověření kompetence **Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci** bude provedeno samostatně jako teoretická část.

Současně lze provádět hodnocení kompetencí **Péče o břehové porosty, Údržba břehových opevnění a průtočnosti koryt, Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí a Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení**, kdy uchazeč předvede schopnost provádět základní manuální činnosti z oboru vodař přímo na úseku vodního toku. Během těchto činností se bude provádět jejich ústní ověření podle hodnoticích kritérií.

Další celek tvoří kompetence **Řízení a obsluha drobné mechanizace, Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením a Doprava materiálu a uložení na místě zpracování**, v nichž uchazeč prokáže svoji schopnost práce s mechanizací, ručním nářadím a ústním ověřením potvrdí znalosti z oblasti bezpečnosti práce při práci s drobnou mechanizací, ručním nářadím a při dopravě materiálu a dalších požadovaných kritérií.

Při ověřování splnění kritérií založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, jakož i ke kvalitě, časovému hledisku zvládání předváděných operací a dodržování platných norem. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště.

Vzhledem k provádění praktické části zkoušky přímo na úseku vodního toku a potřebě provést praktické ověření práce s drobnou mechanizací (sekačka, křovinořez, motorová pila) je vhodná doba pro vykonání zkoušky období březen - listopad, kdy by mělo být možné provést veškeré požadované praktické úkony. Zkouška nemůže být provedena během povodní, extrémního sucha nebo mrazů.
Zkouška proběhne na vodním díle, které zvolí autorizovaná osoba provádějící zkoušku.

Autorizovaná osoba připraví ke zkoušce vždy tři modelová zadání, z nichž vždy jedno vybere s ohledem na situaci. Na nich odzkouší vybraná hodnoticí kritéria. Jedná se o kritéria uvedená u níže uvedených kompetencí, u nichž je uvedeno „podle zadání“.

- **Údržba břehových opevnění a průtočnosti koryt** – a) AOs připraví varianty údržby vegetačního opevnění, b) AOs připraví varianty údržby stavebního opevnění
- **Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí** – b) AOs připraví varianty přípravy malty, c) AOs připraví varianty přípravy betonové směsi
- **Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení** – c) AOs připraví varianty pročištění části vodního díla nebo vodního toku
- **Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením** – c) AOs připraví varianty práce s ručním nářadím.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na vodní hospodářství nebo stavebnictví nebo strojírenství a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti vodního hospodářství.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na vodní hospodářství nebo stavebnictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti vodního hospodářství.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti vodního hospodářství nebo stavebnictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti vodního hospodářství.
d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na vodohospodářské stavby nebo stavebnictví nebo strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti vodního hospodářství.
e) Držitel profesní kvalifikace 36-019-H Vodař - údržba vodních toků a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti vodního hospodářství.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- zkušební místnost s počítačem a přístupem na internet
- pracoviště umožňující svým rozsahem a strukturou provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro příslušné činnosti
- přístupný úsek vodního toku pro praktické předvedení požadovaných odborných způsobilostí (možnost provedení částečných oprav, nakládání s břehovými porosty atd.)
- stroje, zařízení, nářadí a pomůcky nezbytné pro řešení zadaných úkolů (motorová pila, malotraktor, křovinořez, sekačka, drobné ruční nářadí, stavební kolečko, prostředky pro výrobu betonové směsi a malty)
- předpisy a platná dokumentace vodních děl
- záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů
- zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění
- zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých zákonů, v platném znění
- zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění
- vyhláška č. 183/2018 Sb. o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu, v platném znění

- uchazeč si donese vlastní OOOP - pracovní oblek, rukavice, pracovní obuv, ochranu hlavy a sluchu a zraku, - pro práci s motorovou pilou - přilba s ochranou sluchu a zraku, antivibrační rukavice, neprořezná obuv a oblek s neprořeznými částmi

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
VOŠ a SŠ stavební Vysoké Mýto
Povodí Labe, státní podnik
P O P R spol. s. r. o.